

Aan

De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid

2025-167766

Van

Het college/ Wethouder Iedema

Datum

19 december 2025

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen PvdA suppletietarief

Bijlagen

Beantwoording schriftelijke vragen PvdA en GroenLinks – Suppletietarief Stadstheater en CKC, dd. 5 december 2025

Vraag 1

Kan het college in een tijdlijn het verloop van het suppletietarief aangeven, waarin minimaal verwerkt is:

- a. Het invoeren van het suppletietarief;
- b. Beslissingen die door de jaren heen door raad of college zijn genomen hierover, inclusief ingediende/aangenomen moties en amendementen;
- c. Het onwettig zijn/worden van het suppletietarief.
- d. Het ambtelijk en bestuurlijk kennis hebben van het onwettig zijn van de werkwijze.

Antwoord vraag 1:

- a. Invoering en ontwikkeling
Voor 2015 bestond een beperkte suppletie voor amateurgezelschappen (Kleine Zaal Stadstheater, max. 2 voorstellingen, bijdrage ca. €15.000).
Na 2015 werd dit uitgebreid naar o.a. CKC en Grote Zaal, zonder formele subsidieregeling.
Suppletiegelden stegen tot ca. €100.000 per jaar.
- b. Besluitvorming
Er zijn geen raads- of collegebesluiten waarin het suppletietarief juridisch is vastgelegd.
Raadsbesluit 2015 (Toekomstagenda Cultuur) bevatte geen tarieven.
Motie 2411-46A (11 nov. 2024) verzocht behoud van voordeel, maar gaf geen wettelijke basis.
- c. Onwettigheid
Sinds inwerkingtreding Awb (1994) ontbreekt wettelijke grondslag (art. 4:23 Awb).
Silicose-arrest (1995) bevestigt dat doorgeven van subsidies via derden zonder basis niet is toegestaan.
- d. Het suppletietarief kwalificeert als subsidie waarvoor geen regeling bestaat en is daarmee onwettig.
Deze onwettigheid is ambtelijk vastgesteld- en het college is hiervan in november 2025 op de hoogte gesteld in het kader van de afdoening van motie 2411-46A

Vraag 2

Kan het college reflecteren op het feit dat de gemeente kennelijk al 8 jaar of langer een onwettig suppletietarief handhaaft en aangeven:

- a. Welke leerpunten hieruit te halen zijn voor het college en het ambtelijk apparaat?

b. Of het college vindt dat hier sprake is van onrechtmatig handelen, zoals bedoeld in Boek 6, artikel 162 van het Burgerlijk Wetboek?

Antwoord vraag 2:

- a. De intentie van het college is altijd geweest om toegankelijke speelmogelijkheden te faciliteren voor amateurgezelschappen. Omdat de suppletiegelden niet langer houdbaar zijn, zoeken we nu in samenwerking met het amateurveld naar wettige alternatieven. Het doel blijft hetzelfde: het waarborgen van betaalbare en toegankelijke speelmogelijkheden.
Het langdurig hanteren van een onwettig suppletietarief laat zien dat financiële regelingen periodiek en strikt aan de Awb en geldende jurisprudentie moeten worden getoetst.
Daarnaast blijkt het belang van tijdige signalering, juridische kwaliteitsborging en duidelijke interne en externe communicatie bij mogelijke onrechtmatigheden.
- b. Het hanteren van het suppletietarief is bestuursrechtelijk onrechtmatig, dit leidt niet automatisch tot civielrechtelijke aansprakelijkheid op grond van artikel 6:162 BW.
Nu geen sprake is van aantoonbare schade aan derden, ontbreekt een essentieel vereiste voor een onrechtmatige daad in civielrechtelijke zin.

Vraag 3

Gaat het bij het aanpassen van het gebruik van het suppletietarief om een raadsbevoegdheid – en kan de raad dus binnenkort een raadsvoorstel hierover verwachten – of draait dit om een collegebevoegdheid?

Antwoord vraag 3:

Het aanpassen of beëindigen van het suppletietarief valt onder de bevoegdheid van het college. Het vaststellen van een nieuwe subsidieregeling behoort daarentegen tot de bevoegdheid van de gemeenteraad

Vraag 4

In de beantwoording van de mondeling vragen heeft het college aangegeven dat men er “bij het uitwerken van de motie” achter kwam dat het huidige suppletietarief wettelijk niet standhoudt. Daarom moet er een nieuwe hantering van het tarief komen.

- a. Vanaf wanneer is er gekeken naar een plan voor aanpassing van het hanteren van het suppletietarief?
- b. Wat was de aanleiding voor dit plan en is die aanleiding veranderd/aangepast na het door de raad aannemen van motie 2411-46A?
- c. Welke stappen zijn er genomen in het bij vraag 4a genoemde plan?
- d. De motie vraagt juist om de huidige situatie in stand te houden en pas met de eigenaar/eigenaren van een nieuw amateurtheater in gesprek te gaan om een pad uit te stippelen om het suppletietarief af te schaffen als het theater volledig operationeel is. Op welke manier en met welke reden is men bezig geweest met het uitwerken van deze motie?
- e. Het college heeft haar excuses aangeboden voor het niet communiceren richting de raad c.q. indieners van de motie dat aan (een deel van) de motie geen gehoor kan worden gegeven. Het feit dat er inmiddels op 25 november jl. wél een alternatief aan het cultureel veld werd voorgelegd impliceert echter dat men al (veel) eerder wist van problemen met het suppletietarief en/of al met een plan hiervoor bezig was.
Wat is de reden dat er ondanks deze kennis niet met de raad is gecommuniceerd?
- f. Kan het college aangeven, desgewenst in een tijdlijn, welke stappen er op verschillende niveaus zijn ondernomen toen eerder genoemde onwettigheid aan het licht kwam en hoe dit gecommuniceerd is?

Antwoord vraag 4:

- a. Ambtelijk vanaf zomer 2024 op aangeven Stadstheater, bestuurlijk Q1 2025.
- b. De aanleiding voor het plan was de toenemende financiële krapte rond de suppletiegelden bij het Stadstheater, waarbij bleek dat de bestaande werkwijze structureel niet langer financieel haalbaar was. Deze aanleiding is na het aannemen van motie 2411-46A niet gewijzigd.
- c. Medio 2024 is een verkennend onderzoek gestart naar de tariefstelling, inclusief de achtergronden en onderbouwing van het huidige suppletietarief. In het eerste kwartaal van 2025 is dit onderzoek geïntensiveerd, nadat duidelijk werd dat de bestaande werkwijze financieel niet houdbaar was en voor 2025 een tekort van circa € 25.000 dreigde bij de amateurverhuur. In november 2025 is, gezien de urgentie van de situatie, een bijeenkomst met het culturele veld georganiseerd voor een terugkoppeling en om input op te halen.
- d. Bij de verdere planvorming is steeds rekening gehouden met de materiële effecten, waaronder de gevolgen voor het Stadstheater en de amateurgezelschappen, de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de amateurverhuur en de praktische uitvoerbaarheid, mede in het licht van de uitvoering van motie 2411-46A.
- e. Vanwege de financiële onhoudbaarheid bij het Stadstheater, het uitblijven van uitzicht op een opening van het amateurtheater op korte termijn en het aflopen van de motie op 31 december 2025, was het noodzakelijk om samen met het veld naar alternatieve oplossingen te zoeken.
- f. Het college is in de derde week van november 2025 geïnformeerd. Pas op dat moment is het college zich ervan bewust geworden dat de bestaande werkwijze juridisch niet standhoudt. De bijeenkomst met het culturele veld waarin deze kwestie is besproken, stond al geruime tijd vóór dat moment gepland en vond plaats in het kader van het lopende traject rondom het afdoen van de motie.
- g. De verantwoordelijke portefeuillehouder is op woensdag 16 november mondeling geïnformeerd. Vervolgens is besloten de reeds geplande bijeenkomst met het culturele veld door te laten gaan, met de mededeling dat zich nieuwe omstandigheden voordeden die gevolgen konden hebben voor de bestaande werkwijze. Wethouder Van der Meer is voorafgaand aan de beantwoording van de mondelinge vragen over deze kwestie geïnformeerd.

Vraag 5

We hebben begrepen na gesprekken met het culturele veld dat er tijdens een bijeenkomst van dinsdag 25 november 2025 in het Stadstheater is geopperd dat met een Algemeen Belang Besluit het college dit suppletietarief in stand kan houden. Deze maatregel wordt ook gebruikt voor sportaccommodaties.

- a. Waarom heeft de raad geen uitnodiging gekregen voor deze stadsbijeenkomst?
- b. Kan het college toelichten of het hierboven geopperde optioneel is?
- c. Kan het college toelichten waarom dit niet in een eerder stadium is onderzocht?

Antwoord vraag 5:

- a. Dit was een besloten bijeenkomst, uitsluitend bedoeld voor de directe suppletiehuurders van het Stadstheater en ingericht als een informerende en verkennende sessie met het culturele veld. Zoals gebruikelijk worden deze ambtelijke gesprekken met het culturele veld niet gedaan in gezamenlijkheid met de raad.

- b. Het tijdens de bijeenkomst geopperde gebruik van een Algemeen Belang Besluit kan voor de situatie rond het suppletietarief bij cultuurpodia niet als een reële of juridisch houdbare optie worden beschouwd. Anders dan bij sportaccommodaties hanteert de gemeente bij cultuurpodia geen directe tariefstelling. Bij sportaccommodaties is de gemeente eigenaar van de accommodaties en stelt zij zelf de huurprijzen vast; een lager tarief voor amateursport kwalificeert in dat geval als prijsbeleid en niet als subsidie, mits het tarief transparant en voor iedereen gelijk is. Bij cultuurpodia verstrekt de gemeente middelen aan instellingen, die vervolgens korting doorgeven aan amateurgezelschappen. Deze constructie kwalificeert als subsidieverstrekking via een niet-bestuursorgaan in de zin van de Awb, hetgeen op grond van het Silicose-arrest niet is toegestaan. Een Algemeen Belang Besluit kan deze juridische belemmering niet opheffen.
- c. Het toepassen van een Algemeen Belang Besluit is daarom niet in een eerder stadium nader onderzocht, omdat deze route juridisch niet van toepassing is op de situatie bij cultuurpodia.

Vraag 6

Er is inmiddels een vervolgspraak gemaakt voor het bespreken van de plannen.

- a. Waarom wordt er al een vervolgspraak gemaakt als bekend is dat dit in de stad zo veel stof doet opwaaien, zowel politiek als apolitiek?
- b. Gaan raads- en commissieleden ook voor deze vervolgspraak uitgenodigd worden?

Antwoord vraag 6:

- a. We proberen zoveel mogelijk met het veld toe te werken naar een verkennende en oplossingsgerichte insteek. De vervolgspraak is gemaakt in overleg met het betreffende amateurveld dat gebruikmaakt van het Stadstheater. De gezamenlijke wens is om, in lijn met de geest en doelstelling van de motie, te verkennen welke oplossingen mogelijk zijn die recht doen aan de belangen van de amateurgezelschappen, zonder daarbij in strijd te handelen met geldende wet- en regelgeving.
- b. Nee, ook voor de vervolgspraak zullen raadsleden niet worden uitgenodigd. Zodra het college toe kan werken richting een raadsbesluit wordt daarvoor de reguliere procedure met de raad bewandeld.

Vraag 7

Uit een gesprek met het Stadstheater is gebleken dat er in het voorjaar contact is geweest tussen het Stadstheater en het stadhuis vanwege exploitatieproblemen met het suppletietarief.

- a. Sinds hoeveel jaar is het suppletietarief voor het Stadstheater en het CKC niet toereikend?
- b. Waarom heeft het college ervoor gekozen om met dit probleem niet naar de raad te komen voor eenmalig/structureel extra budget, maar dit probleem bij het Stadstheater te leggen?
- c. Is er contact geweest met het CKC om te onderzoeken of deze problemen ook daar optraden?
- d. Het suppletietarief wordt door het Stadstheater en het CKC op verschillende manieren gebruikt. Wordt de beoogde nieuwe manier van werken voor beide instellingen ook anders?

Antwoord vraag 7:

- a. Het suppletietarief blijkt al meerdere jaren niet kostendekkend te zijn voor zowel het Stadstheater als het CKC. In 2025 leidt dit bij het Stadstheater tot een geraamd tekort van circa € 25.000. Een belangrijke oorzaak hiervan is het suppletietarief van € 500 per dag voor de grote zaal, terwijl de feitelijke kosten voor inzet van de zaal, techniek en personeel circa € 3.000 per dag bedragen.

Dit verschil tussen tarief en kostprijs zorgt ervoor dat de financiële lasten structureel niet worden gedekt en biedt bovendien onvoldoende prikkels voor amateurgezelschappen om efficiënt om te gaan met het aantal gereserveerde speeldagen, mede gelet op zaalbezetting en publieksopkomst. Het CKC heeft aangegeven dat ook daar de huidige tariefstelling niet langer sluitend is en dat richting 2026 een aanvullende financiële behoefte ontstaat van circa € 23.000.

- b. Het college heeft ervoor gekozen dit probleem niet direct aan de raad voor te leggen voor een eenmalig of structureel extra budget, omdat het Stadstheater in het derde kwartaal van 2025 heeft aangegeven het ontstane tekort, als een gebaar van goede wil richting het amateurveld, tijdelijk te willen opvangen binnen het positieve exploitatieresultaat.

Dit bood op dat moment ruimte om het vraagstuk eerst nader met de betrokken partijen te verkennen zonder onmiddellijke budgettaire besluitvorming door de raad.

Januari a.s. staat een gesprek gepland met de nieuwe wethouder kunst en cultuur en de directeur van het Stadstheater. Tijdens dat gesprek komen de suppletietarieven ongetwijfeld ter sprake.

- c. Er is contact geweest met het CKC om te onderzoeken of vergelijkbare problemen zich daar eveneens voordeden. Daarbij is gebleken dat de knelpunten bij het CKC niet alleen samenhangen met de hoogte van de gehanteerde tarieven, maar ook met de huidige inrichting en toepassing van de daarvoor beschikbare middelen.
- d. Hoewel het suppletietarief door het Stadstheater en het CKC op verschillende wijze wordt toegepast, is het uitgangspunt dat de beoogde nieuwe manier van werken voor beide instellingen in overeenstemming wordt gebracht met de geldende wet- en regelgeving en de toepasselijke juridische kaders. Daarbij wordt rekening gehouden met de specifieke context en werkwijze van beide instellingen.

Vraag 8

Met het invoeren van het voorgestelde plan wordt amateurverenigingen gevraagd om subsidie aan te vragen voor een project en hier de huur van de zaal in mee te nemen. Dit betekent bij een uitvoering in de grote zaal het volgende:

De huur van de grote zaal gaat per dag minimaal 3.000 euro kosten. Hier komt een percentage van 21% BTW bovenop (600 euro), evenals de kostenafdracht voor de zogenoemde "portemonnee loze" pauze (2.900 euro). Dit betekent kosten van 6.500 euro voor alleen het spelen van 1 dag(deel). Er is geen vereniging die 1 dag speelt, dus is het dubbele van dit bedrag, zijnde 13.000 euro nodig voor de huur.

- a. Is het college het met onze partijen eens dat het spelen in de grote zaal voor amateurverenigingen die dat nu doen, bijvoorbeeld B&M en Cantiamo, onbetaalbaar en dus onmogelijk wordt?
- b. Diverse culturele verenigingen vragen momenteel geen subsidie bij de gemeente aan, omdat zij graag de 'eigen broek willen ophouden'. Is het college het met ons eens dat op deze manier culturele verenigingen gedwongen worden om subsidie aan te vragen, ook al omdat er voor de opslag van decor een jaarlijks (duurder) tarief gaat komen?
- c. Is het college van mening dat voor juiste ondersteuning van onze Zoetermeerse culturele instellingen het budget voor Cultuur, op zijn minst voor projectsubsidies, structureel danig moet worden opgeschroefd?

Antwoord vraag 8:

- a. Nee, daar is het college het niet mee eens.

Voor de grote zaal, met een capaciteit van 750 stoelen, bedraagt de kostendekkende huur circa € 3.000 exclusief btw per speeldag, inclusief drie technici en basisvoorzieningen.

Bij een kaartprijs van € 15 per persoon bedraagt de maximale recette € 11.250 incl. btw per speeldag. Bij een halfvolle zaal komt de recette uit op € 5.625 incl. btw per speeldag.

Ter illustratie merkt het college op dat de in de vragen genoemde gezelschappen in de praktijk kaartprijzen hanteren die aanzienlijk hoger liggen dan het in dit rekenvoorbeeld gehanteerde bedrag van € 15. Zo hanteert Operettevereniging Cantiamo bij de voorstelling 'Die lustige Witwe' een kaartprijs van € 30 en B&M Producties bij de voorstelling 'Kunt u mij de weg naar Hamelen...' een kaartprijs van € 22,50.

De zogenoemde "portemonnee loze" pauze, bestaande uit een drankje en garderobe, wordt door het publiek zelf betaald en maakt geen onderdeel uit van de zaalhuur. Deze kosten drukken derhalve niet op het budget van de amateurvereniging.

Het college merkt daarbij op dat een kaartprijs van € 15 in de praktijk als toegankelijk wordt beschouwd. Voor bezoekers die deze prijs niet zelfstandig kunnen betalen, bestaat de mogelijkheid om via de Zoetermeerpas alsnog toegang te krijgen tot voorstellingen. Amateurgezelschappen maken van dit instrument in de praktijk niet of nauwelijks gebruik, maar het waarborgt dat ook minder draagkrachtigen toegang kunnen krijgen tot amateurvoorstellingen zonder dat dit leidt tot een verlaging van de reguliere kaartprijs of de recette van de vereniging.

b. Uit de bovenstaande berekeningen volgt dat verenigingen bij een 'gezonde' publieksopkomst -waarbij een gemiddelde bezetting van circa 70% als gangbaar kan worden beschouwd- financieel niet worden gedwongen om subsidie aan te vragen.

Daarbij gaat het college er tevens vanuit dat verenigingen, volgens de gebruikelijke praktijk, naast kaartverkoop ook beschikken over aanvullende inkomsten uit deelnemersbijdragen, sponsoring of andere eigen inkomstenbronnen.

c. Het college is het daar niet mee eens en is voornemens om (een deel van) de suppletiegelden over te hevelen naar de regeling Culturele Projecten. Naar verwachting wordt daarmee in de behoefte voorzien.

Vraag 9

Op welke manier gaat het college borgen dat er in de toekomst niet minder Zoetermeerse culturele projecten gemaakt zullen/kunnen gaan worden of dat Zoetermeerse verenigingen naar alternatieven buiten Zoetermeer zullen zoeken, zoals bedoeld in de constatering van motie 2411-46A?

Antwoord vraag 9:

Het college borgt het behoud van Zoetermeerse culturele projecten door de invoering van een juridisch correcte subsidieregeling. Daarmee blijft ondersteuning voor amateurverenigingen mogelijk, onder andere via projectsubsidies voor productiekosten zoals zaalhuur. Zo blijft deelname aan het Zoetermeerse culturele leven haalbaar.

Uitwijken naar andere gemeenten biedt bovendien geen financieel voordeel, omdat daar doorgaans gelijke of hogere zaalhuurprijzen gelden. De huidige lage suppletietarieven in Zoetermeer verdwijnen omdat deze juridisch niet houdbaar zijn en bovendien landelijk ongebruikelijk hoog liggen. Het financiële voordeel verdwijnt in deze vorm, maar het onderliggende doel — ondersteuning van amateurgezelschappen — blijft behouden via een wettelijk correcte subsidieregeling.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : Boris van Vorstenbosch
Telefoon : +31793468342
E-mailadres : B.C.van.Vorstenbosch@zoetermeer.nl